

HAK DÜŞMÜŞ ÇUKURA

“Ev Karadır.” -Füruğ Ferruhzad

Benim adım Gülnur Kanmaz. Aslında 16 yıldır yaşıyorum ama annemler küçük yazdırmış vaktinde o yüzden kimlikte 14 yazar. Annem babam sağ, iki ablam bir tane de ağabeyim var. Ağabeyimi teyzemin kızıyla evlendirmiştik, bir oğulları oldu onun adı da Fatih. Fatih işte 3 yaşında velet, doğduğundan beri ben bakarım. Yani buraya gelene kadar ben bakardım. Teyzemin kızı kaçtı çünkü Fatih doğduktan sonra, ağabeyim hem çalışıyor hem babalık yapıyor Fatih’e. Bir ben çalışmadığım için evde hep ben annelik yapardım ona. Fatihim, burnumda tütüyor halasının kuzusu. Ondan bilirim hep ben de nasıl çocuk bakılır, gazı nasıl çıkarılıyor, aç mı tok mu... Kendi yeğenin olunca bir de ayrı bir zevk oluyor ilgilenmesi, misal el çocuğuna bakıcılık yapsam öyle güzel bakamazdım herhalde. Bu arada teyzemin kızı da kötü yola düşmüş öyle diyorlar, Allah kurtarsın biz onu Allah’a havale ettiydik zaten gittiğinde. Geri dönecek yüzü de yokmuş, varsın kendini kurtarsın o da nemize lazım zaten bu saatten sonra. Diyorum ya ben bakıyorum, iyi bakıyorum Fatih’ciğe, ah taburcu etselerdi de eve gidebilseydim bugün yarın. Evimiz Örnek Mahallesinde 1+1, 800 lira da kirası var. Bizim sülale cümbür cemaat Örnek’te yaşayıp gidiyor, ipi sapı arsızı da olur ama hısımın tanıdığın hep yanındaysa sırtın yere gelmiyormuş, öyle diyor annem.

Bunları anlatmamın sebebi öyle tahmin edebileceğiniz türden bir şey değil. Aslında öyle gönülden isteyerek de anlatmıyorum. Işık zorla anlattırıyor. Ben anlatıyorum, o yazıyor. Ortada bir insanlık ayıbı varmış herkesin görmesi lazımmiş bunu. Aslında çarşaf çarşaf 3. sayfa haberlerine çıkmalıymışım, ana haber bültenlerinde yer almalıymışım ama 25 gündür ziyaretime bile gelmeyen o takım elbiseli kabız tipli adamların yüzünden benim hâlime sessiz kalınıyormuş, ulan o inşaat şirketinin babasını bellerlermiş inşallah! Işık ona ait olan bu son cümleyi yazıya geçirirken acı acı güldü, bu noktada onun kim olduğunu anlatmam lazım gelir diye düşündüm. Işık 2 gündür burada, hastanenin duvarlarını sayıyoruz beraber. Her seferinde 4 yapıyor. Kardeşi ayağından ameliyat oldu onun da, benim kadar ciddi bir şey değilmiş ama “3 gün burada yatması lazım” demişler. Işık da ona refakat etmek için gelmiş. Kardeşinin refakatçisi Işık, benimki annem. İlk gün Işık’ın da annesi gelmişti ama gitti sonra. Zaten benim başıma gelenleri de yazdırma fikri onun aslında; başta söylendiği “Özel sağlık sigortamız var, yediğimiz önümüzde yemediğimiz arkamızda, ne diye şu kardeşinin ameliyatını devlet hastanesinde yaptırık, sürüneceğiz buralarda, yerler pis pis tuvalet kokuyor. Gelenlere bak çingenesi, romanı, çoparı, hırsızı.. Kızım bak cüzdanını neyim ortada koyma n’olur n’olmaz, hey allahım hangi akıllara uyduk da buralara düştük?” diye dizini çok dövdüydü. Anneme sordum o zaman “Bize mı hırsız dedi?” diye de ses etmedi. Neyse sonra annesi tanışıp iki laf edince annemle olanları duymuş utandı tabi başta söylediklerinden herhalde, cinnet getirdi minnacık kadın. Işık’a dedi: “Kızım yazsana Gülnur’un başına gelenleri, bir yere ulaştırırız sesi oluruz faydamız dokunsun.” Tabi Işık dünden razı, bunu söyleyince kızacak belki ama annesinden beter o, vallahi ortalığı yakıp yıkacaktı anlattığımızda. Şantiyeye gidecekti de zor tuttuk yakasını paçasını. Çıtı pıtı durur ama öyle her şeye gelemiyor haspam. Bak kızdı şimdi bunları söyleyince, “Hakkını arayacaksın her zaman, sessiz kalamayız öyle.” diyor. Haklısın Işık da yataktan kalkamıyorum dikişlerimden

hakkımı nerede arayayım da bulayım, hem benim annem de kara kuru bir kadın o ne yapsın bir başına. Babam desen bir dişçinin yanında çalışırdı ama işten attılar iki hafta önce, hastaneye gelip gitmekten işi aksatıyormuş. Geceleri taksiye çıkıyor gündüz evde uyuyor adamcağız. Abim ablalarım çalışıyor hep, ben buraya geldiğimden beri Fatih'i bile komşuya emanet ediyorlarmış utana sıkıla. Allah'tan bizim mahallenin insanı öyle anlayışlıdır da şimdiye dek ses etmemiş komşu. Bir de hadi hakkımı arayacak insan olsa, hak öyle bedava arayıp bulunan bir şey mi ki? Annem şey dedi konuşurken Işık'ın annesine "Abla bak biz neyden kaybediyoruz biliyon mu? Yoksulluktan. Paramız olsa hiçbirine gün yüzü göstermeyiz de işte..." demek ki bedava aranmıyormuş. Bir de utanıyorum dilim varmıyor söylemeye ama bilmemek değilmiş ya ayıp olan, benim okuma yazmam da yok. O yüzden ben anlatıyorum Işık yazıyor. Ben okula gitmiyorum, hiç gitmedim ki. İlk söylediğimde Işık küçük dilini yutuyordu neredeyse de belli etmemeye çalışmıştı. Bunu yazarken de güldü şimdi. Sağ olasin Işık, sayende bak hakkımızı arıyoruz yazarak. 3. sayfa olmaz da belki 5. sayfada çıkarız, de mi?

25 gündür hastanedeyim, tanımadık doktor görmedik muayenehane kalmadı. Sayısız ameliyata girdim Allah sizi inandırсын. Beynimde kanama riski varmış hâlâ; o çukurdan sağ çıkman bile mucize, dediler. Kolum, burnum, bacağım kırılmış; sırtımda göğsümde çürük var, kafam ahan olmuş bizim mahalledeki çalgıcıların darbukaları gibi. Bir Roman havası eksik onun dışında her şey tastamam. Böyle söyleyince tabi gülüyor insan da hapishane gibi burası zaten adı da benziyor ha hastane ha hapishane... Giren bir daha çıkamıyor, yemeğin sınırlı suyun sınırlı, aynı dört duvar tanımadığın etmediğin insanla günlerce yan yana yataklarda yatıyorsun. Allah kimseyi düşürmesin, önce sağlık.

Çukura düşmemden önce annem temizliğe giderdi artık nerede iş bulursa. Olur da Allah vere, iyi ücretli ama temizliği zor olan bir yer olursa beni de götürürdü bazen yanında, yardım ederdim. O gün de bitmiş bir inşaatın kabasını almaya gidecekti, baktım beli bükülüyor gönlüm razı gelmedi. "Ben de geleyim yine yardım edeyim hem çabuk bitiririz." dedim, itiraz etmedi. Abimler ablalar gittikten sonra Fatih'e yemek yedirdik, komşuya bıraktık çıktık evden. Erenköy'e giden dolmuşa bindik, 70 lira vereceklermiş gün sonunda. Annemle dönüşün hayalini kuruyoruz 70 lirayla ne alırız diye. O diyor ki sana üst baş bakalım etekliğin paralandı bak perşembe pazarına çok güzel basma entariler gelmiş, ben diyorum yok Fatih'e, ağabeyime bakarız üst baş. Vardık şantiyeye baktım aman yarabbi bir bina ki göğe uzanıyor. Kafamı kaldırıyorum gözümün en yukarı değdiği yerde bitiyor öyle. Ev olacakmış o katlardaki daireler, satışa çıkmışlar bile iyi giyimli fiyakalı bir adam anlatırken duydum. Annemle verdiler elimize vileda'yı siliyoruz süpürüyoruz. Ben hayaller kuruyordum bir gün böyle yüksek bir binanın üst katlarında şöyle 3+1 kombili bir evimiz olsa iki manzara seyrederdik, ablalarla bizim odamız abimden babamdan ayrı olsa odamızı düzerdik diye. Öğlen oldu annemin yanına gittim kan ter içinde kıpkırmızı olmuştu. Gittim şantiye görevlisine "Öğlen yemek var mı?" diye sordum, öğleden sonra çayın yanında simit peynir veriyorlarmış. Midemiz kazınıyordu ama ses etmedik. Birkaç saat geçti içerileri bitirdim, kovamla çalı süpürgesini aldım dışarı çıktım. Midem bulanmaya başlamıştı ama az kalmıştı ikindiye dedim "kız Gülnur az daha dayan." dışarıyı süpürmeye başladım bu sefer çalı süpürgesiyle ama öyle bir toz toprak kalkıyor ki en meşhur cadı gelse o temizleyemez

süpürgesiyle. Binanın önlerini iyice süpürünce bu sefer faraşla pisliği toparlayayım dedim, süpürgeyle öbür küçük tepe yaptığım tozu taşı pisliği faraşa dolduruyorum. Geri geri gitmeye başladım bir de türkü tutturmuştum Allah sizi inandırın bir keyfim yerindeydi ki, açlık yorgunluk hiç umurumda değil. Böyle düşünürken sağ ayağımı geriye atıyordum ki, ayağım yere değmedi, sade boşluk. Sonra dengem kayboldu, gözüm karardı birden. Çukura düşmüşüm.

Yavaş yavaş kendime geldiğimde üstünden bir hafta geçmişti. Her tarafım sargıda, ruhum ayrı yerde vücudum ayrı yerdeydi sanki. Dünyanın bütün ağrıları yüklenmiş üstüme. Babamı gördüm sağ tarafımda sol tarafımda annemi. Ağlayacaktım tuttum kendimi. Fatih'i sordum onu getirmek istememişler, halasını böyle görürse çok ağlarmış. Düştüğüm çukur daracık, insan genişliğinde bir çukurmuş. 7 saat orada kalmışım, her tarafım kanlar içindeymiş öyle diyordu annem. İtfaiye gelmiş zorla çıkarmış. Başta da kimse aramamış ha itfaiyeyi. Polisin lafını etmeye bile ne hacet. İnşaatta kim varsa bir yana kaçışmış. Bunu ilk anlattığımız hasta bakıcı "Onlarınki de ekmek parası, işlerinden olmayı göze alamamışlardır." dediği de, benim ekmek yiyecek diş kalmamıştı ağzımda. Allah razı olsun hayırsever bir kadın geçiyormuş ordan da o aramış itfaiyeyi. Gelip beni kurtarmışlar. Sonrası ameliyat, aha böyle hastane kokusu, annem başımda perişan 25 gündür; eskiden günde bir paket sigara içerdi şimdi üç paket içiyor. Hem para mı dayanır şimdi böyle sigaraya, evin yemeğine, suyuna... Benim de masrafım oluyordur herhalde, bari babamı işten kovmasalardı!

Polise zabıt tutturmuş babam, ben düştükten birkaç gün sonra inşaata gidip kuyunun fotoğrafını çekmek istemiş ama kovmuşlar. "Kimse düşmedi burada kuyuya, git burdan" demişler tartaklamışlar adamı. Sonra kendileri bir fotoğrafını göndermiş kuyunun ne hikmetse etrafı duvarla yükseltilmiş, tel çekilmiş... Ben bekledim o takımlı fiyakalı adamlardan biri "geçmiş olsun" demeye gelsin şöyle elinde çiçekle kolonyayla diye de kimse gelmedi. Takımlı fiyakalı olmayan kimse de gelmedi. Annem avukat tutmak istedi sonra ama çok pahalı. Işık'ın annesi anneme İstanbul Barosu'ndan avukat tutmasını söylemiş, onlar para istemiyormuş. Ben daha önce hiç avukat görmediydim baroyu da ilk defa duydum. Eğer yardımseverse bu barodaki avukatlar, para istemiyorlarsa gerçekten ben de belki buradan çıkınca okula gider sonra baroda avukat olurum. Keşke okuma yazma öğrenebilsem hemen. Işık'tan öğretmesini istedim ama yarın gidecek. Odaya gelip giden başka hastalarla refakatçileriyle duvar sayıyordum 23 gündür. 2 gün de Işık'la saymış olduk. Bunları da yazacak sonra yarın gidecek o da kardeşiyle. Ben burada ampulün yanıp sönen ışığıyla, çoluk çocuk bağırışıyla geceleri... Taburcuya kadar... Allah verse de haftaya çıksam.

Annemin andı var beni erken evlendirmeyecekmiş ağabeyim gibi, 20 yaşından sonra kimi istiyorsam ona gidecekmişim. Işık'a sordum "Bu da hak aramak mı sence?" diye, "sisteme başkaldırı" dedi. Sen sıcak evine ben hasta yatağına dönelim Işık, hikayem bu kadardı. Sağ ol, var ol Işık. Hakkımızı aradık ya şimdi, bulduk mu gel yine olur mu? Bana 5 sayfa gazete okursun.

Elif Yasemin
Türkoğlu